

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET TRIERSKE KURSUS

FAGLÆRERINDE—FAGLÆREREKSAMEN

STRANDBOULEVARD 147

KØBENHAVN Ø.

KØBENHAVN
FR. WEISS' BOGTRYKKER
1925

DET TRIERSKE KURSUS

FAGLÆRERINDE—FAGLÆREREKSAMEN

STRANDBOULEVARD 147

KØBENHAVN Ø.

KØBENHAVN
FR. WEISS' BOGTRYKKERI
1925

1. **Det Trierske Kursus** forbereder til Faglærer- og Faglærerindeeksamen. Undervisningen omfatter følgende Fag:

Dansk, Tysk, Engelsk, Fransk, Historie, Geografi, Naturhistorie, Naturlære og Matematik med alle til disse Fag hørende Bifag (se Side 12 ff.).

Undervisningen foregaar paa Fælleshold. Undervisningsaaret gaar fra første Uge i September til sidste Uge i Juni. Sommerferien varer fra 1. Juli til 31. August. De andre Ferier og Fridage falder sammen med Gymnasie-Skolernes. Kun undtagelsesvis kan man træde ind paa Kursus i Aarets Løb.

Eksamensforberedelsen strækker sig normalt over lidt over 2 Aar, idet Undervisningen paabegyndes i September og afsluttes med Eksamen i Oktober 2 Aar efter: dog vil man, naar de nødvendige Forudsætninger er til Stede, kunne fuldende Forberedelsen paa kortere Tid (1½ Aar eller 1 Aar).

2. Kursus har Lokaler Strandboulevard 147 (Vibenshus Skole) dog foregaar Undervisningen i:

Zoologi og Fysiologi: Zoologisk Studiesamling (Nørregade 10).

Botanik: Botanisk Laboratorium (Gothersgade 140).

Geografi: Svanholm Gymnasium (Værnedamsvej 13A).

Fysik: Nørre Gymnasiums Laboratorium (Gartnergade 7).

Undtagelsesvis finder Undervisningen Sted i Lærerens Hjem.

3. Af Eksamensbestemmelserne skal vi særlig henlede Opmærksomheden paa følgende: Faglærerinde-Faglærereksamen bestaar af a) en teoretisk og b) en praktisk Del. Kursuset underviser kun til den teoretiske Prøve og kun i de under 1 nævnte Fag. Den praktiske Del ledes helt igennem af Eksamensbestyrelsen (se Side 7).

Ingen kan indstille sig til Eksamen, uden at den paagældende først har bestaaet enten Studentereksamen, Pigeskoleeksamen eller Realeksamen (Præliminæreksamen), eller paa anden Maade har erhvervet sig en tilsvarende Almendannelse. Desuden giver Afgangseksamen fra Seminarierne — ogsaa Forskoleseminarierne — Ret til Indstilling.

Kandidater, der ikke har Folkeskolelærereksamen, skal til Eksamen opgive 2 Fag, hvoraf mindst det ene skal være et af de

ovenfor anførte Fag (eller Religion), mens det andet ogsaa kan være Gymnastik, Skolekøkkengerning, Tegning, Sang, Haandarbejde, Sløjd samt Smaabørnsundervisning. Kandidater med Folkeskolelærereksamen kan nøjes med 1 af Fagene under 1, ligesom de ved den praktiske Eksamen er fritaget for Prøverne i Pædagogik og Fysiologi med Sundhedslære.

Ingen kan uden særlig Tilladelse afslutte Fæglærerinde-Faglærereksamen før det fyldte 21. Aar.

Efter bestaaet Eksamen i saavel den teoretiske som den praktiske Del udstedes der et Eksamensbevis af Eksamensbestyrelsen.

4. Det ugentlige Timetal er — med normal Forberedelsestid (2 Aar) — for hvert af Fagene *Dansk, Tysk, Engelsk, Fransk, Historie og Geografi* 3—4½ Time, for *Matematik* 4—5 Timer og for *Naturhistorie og Naturlære* 5—6 Timer.

Dersom Studietiden indskrænkes til et Aar, er det ugentlige Timetal for hvert af Fagene *Dansk, Tysk, Engelsk, Fransk, Historie og Geografi* 6—9 Timer, for *Matematik* 8—10 Timer og for *Naturhistorie og Naturlære* 10—12 Timer.

Dersom man vil forberede sig til Eksamen i 2 Fag, bliver det ugentlige Timetal Summen af de to Fags Timetal.

5. For Undervisningen betales der følgende Honorarer:

- 1 Fag (2 Aars Læsning) 28 Kr. om Maaneden,
- 2 Fag (2 Aars Læsning) 44 Kr. om Maaneden,
- 1 Fag (1 Aars Læsning) 44 Kr. om Maaneden,
- 2 Fag (1 Aars Læsning) 70 Kr. om Maaneden.

Desuden betales der en Laboratoriegodtgørelse for Fysik og Naturhistorie — henholdsvis 5 Kr. og 3 Kr. maanedlig.

Betalingen erlægges forud i den første Uge i hver Maaned. For Sommerferiens to Maaneder betales der intet Honorar. Der betales Honorar for den Maaned, hvori Eksamen finder Sted.

6. *Del Trierske Kursus* styres af en af Lærerforsamlingen valgt Bestyrer.

Fagene er fordelt mellem Lærerne paa følgende Maade:

Dansk: Rektor E. Andersen, Dr. phil. P. V. Rubow, mag. art. Holger Sandvad.

Tysk: Lektor Th. Berg, Overlærer ved Købmandsskolen, Aage Rasmussen.

Engelsk: Translatrice Joh. H. Mygind, mag. art. Frk. A. Fausbøll.

Fransk: mag. art. Ellen Meyer, Sprogl. Elna Simonsen.

Historie: Lektor Hans Høffding.

Geografi: Adjunkt Johs. Reumert, Skoleinspektør Jacob Fischer.

Naturhistorie: cand. mag. J. Boye-Petersen, mag. scient. Kaj L. Henriksen, Lektor ved Universitetet C. M. Steenberg, Skoleinspektør Jacob Fischer.

Fysik og Kemi: Adjunkt Poul Jørgensen, Skoleinspektør Jacob Fischer.

Matematik: cand. mag. David Fog, Lektor Louis Lehmann.

7. *Indmeldelse* modtages af enhver af Kursusets Lærere.

Program og andre Oplysninger faas hos Kursusets Bestyrer, f. T. Skoleinspektør Jacob Fischer, Strandboulevard 147, København Ø. Tlf. Øbro 875 (9—10, 2—3) og Øbro 5877 (5—6).

Udmeldelse maa ske med en fuld Maanedes Varsel, saa at der betaales for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker, og for den følgende. Efter 1. April modtages ingen Udmeldelse for det løbende Undervisningsaar.

Jacob Fischer,
Bestyrer.

Almindelige Bestemmelser

angaaende

Faglærerinde-Faglærereksamen.

Denne Eksamens Opgave er at give dem, der bestaar den, et Bevis for, at de i de valgte Fag har modtaget en Specialuddannelse, der gør dem skikkede til at overtage Skoleundervisning, der sigter paa Mellemskoleeksamen, Real-, Pigeskole- og Præliminæreksamen, eller som den uden Eksamensformaal gives i højere Pigeskoler; i Fagrækken findes desuden en Række Færdighedsfag og Faget »Smaa børnsundervisning«, der tager Sigte paa at dygtiggøre til Undervisning i disse Fag overalt, hvor de bruges i Skolerne.

Prøven er anerkendt og kontrolleret af Staten og ordnes af en Bestyrelse, bestaaende af 3 Medlemmer; ét Medlem er valgt af Undervisningsministeriet, ét af »Pædagogisk Selskab« og ét af Foreningen »Den danske Pigeskole«, idet disse to Foreninger har været medvirkende ved Eksamens Oprettelse (1905). Eksamensfordringerne, Planerne for Forberedelsen og Valget af de Censorer, for hvem Prøverne aflægges, er godkendt af Undervisningsministeriet.

Eksamen falder i to Dele: Den teoretiske Del og den praktiske Del.

Den teoretiske Eksamen omfatter i første Række følgende Fag: Dansk, Tysk, Engelsk, Fransk, Religion, Historie, Geografi, Naturhistorie, Naturlære, Matematik med Regning.

I anden Række kommer en Gruppe Færdighedsfag: Gymnastik, Skolekøkken, Tegning, Sang, Haandarbejde, Sløjd samt Småbørnsundervisning.

Hver Kandidat skal opgive to Fag til Eksamen, hvoraf *mindst det ene Fag skal høre til den første Række*. Medens Kandidaterne for de fleste Fags Vedkommende kan søge deres Uddannelse, hvor de vil, kan kun Statens Gymnastikinstituts etaarige Uddannelse, Statens Lærerhøjskoles Kursus i Skolekøkken, Statens fuld-

stændige Tegnekursus og Kursus paa Sløjdlærerskolen anerkendes som gyldig Forberedelse, saaledes at de Vidnesbyrd, hvormed Kandidaterne udgaar fra disse Kursus, regnes som Eksamensbevis i de paagældende Fag, hvis Bestyrelsen finder disse Vidnesbyrd tilfredsstillende. Endvidere anerkendes Forskolelærerindeeksamen som gældende for ét Fag af anden Række ved den teoretiske Prøve (Faget Smaabørnsundervisning), men saaledes, at Uddannelsen suppleres under den praktiske Eksamen, der derved faar en noget anden Karakter end for de øvrige Fag. (Se nedenfor).

Det bemærkes, at de, der har bestaaet Afgangseksamen ved et Folkeskole-Seminarium, kan nøjes med ét Fag ved den teoretiske Prøve, valgt blandt de Fag, hvori Bestyrelsen selv lader afholde Eksamen.

Eksamen i de to Fag kan tages samtidig eller med indtil *ét Aars Mellemrum*.

Eksamen aflægges i hvert Fag for to (tre) Censorer, der afgør, om Kandidaten har bestaaet eller ikke; til »bestaaet« kan føjes »med Udmærkelse«. Vidnesbyrddet om bestaaet Eksamen ledsages af Specialkarakterer.

Den praktiske Eksamen følger som Afslutning af et praktisk-pædagogisk Kursus, der afholdes af Bestyrelsen; det varer fra 1. November til 1. Maj. I Løbet af denne Tid maa Eleverne gennemgaa praktiske Øvelser i deres Fag i de Skoler, hvor de anbringes til Vejledning af Skolens Lærere og Lederen af de praktiske Øvelser (eller en af denne valgt Stedfortræder).

Øvelserne slutter med en Prøve i Undervisning, hvor den vejledende Lærer og Kursuslederen er Censorer; de afgør, om Kandidaten kan bestaa eller ikke. Kun den, der har bestaaet baade den teoretiske og den praktiske Prøve, har Ret til at faa Eksamensbevis udleveret og til at føre Prædikamentet: Eksamineret Faglærerinde-Faglærer.

Det praktisk-pædagogiske Kursus maa falde efter overstaaet teoretisk Eksamen.

Paa det praktisk-pædagogiske Kursus gives tillige Undervisning i Pædagogik og Fysiologi med Sundhedslære. Disse Fag er obligatoriske for Kandidaterne; dog kan Dispensation gives paa Ansøgning, hvis Kandidaten tidligere har modtaget Undervisning i disse Fag i tilsvarende Omfang. Kandidater med Afgangseksamen fra Folkeskole-Seminarierne er paa Forhaand fritagne.

Ingen kan indstille sig til Eksamen, uden at den paagældende først har bestaaet enten Studentereksamen, Real-, Præliminær- eller Pigeskoleeksamen — eller paa anden Maade har erhvervet sig en tilsvarende Almendannelse. Desuden giver — som ovenfor

bemærket — Afgangseksamen fra Seminarierne — ogsaa Forskoleseminarierne — Ret til Indstilling.

Ingen kan uden særlig *Tilladelse afslutte Faglærerinde-Faglærereksamen før det fyldte 21. Aar.*

Forberedelsen til den teoretiske Eksamen er overladt til Kandidaten selv; søger hun (han) regelmæssig Vejledning, maa Vejlederen (-lederne) ved Indmeldelsen til Eksamen attestere, at vedkommende besidder tilstrækkelige Kundskaber og Modenhed til at kunne bestaa Eksamen.

De, der har taget denne Eksamens praktisk-pædagogiske Prøve, har Ret til at blive fast ansat ved eksamensberettigede Gymnasieskolors Mellemskoleklasser og Realskoleklasser*).

Teoretisk Eksamen afholdes 2 Gange aarlig, i April og i Oktober. Dog paabegyndes Hjemmeopgaven i Haandarbejde 1. Marts og 1. Septbr., og den store, skriftlige Opgave i Dansk, Religion og Historie d. 15. Marts og 15. Septbr. Kandidaterne maa indmelde sig hos Formanden senest henholdsvis 15. Febr. og 15. Juni. Paa en Indmeldelsesblanket skal de gøre Rede for, at de opfylder alle de fastsatte Betingelser for, at de kan indstilles til Eksamen. Bekendtgørelse om Indmeldelse indrykkes i en Del Blade. Indmeldelser til det praktisk-pædagogiske Kursus sendes til Lederen af de praktiske Øvelser inden 1. Oktober. — Hver Kandidat betaler en Eksamensafgift paa 50 Kr., hvis begge Fag tages samtidig; for delt Eksamen betales 30 + 20 Kr. De, der kun gaar op i 1 Fag, betaler 30 Kr. Til Materiale ved Prøven i Haandarbejde betales 20 Kr.

Betalingen for det fuldstændige praktisk-pædagogiske Kursus er 160 Kr.: 20 Kr. for hvert af Fagene Pædagogik og Fysiologi, 60 Kr. for hvert af de praktiske Fag med Vejledning; indskrænker Vejledningen sig til en Ubetydelighed, betales en Eksamensafgift paa 30 Kr.

Karakterer.

Karakterskalaen ug, ug?, mg+, mg, mg?, slet+, slet anvendes.

Ved Sammenlægning af Enkeltkaraktererne i de forskellige Discipliner i et Fag til endelig Gennemsnitskarakter bruges den saakaldte Ørstedeske Skala: ug = 8, mg = 7, g = 5 o. s. v., idet et Kryds eller et Spørgs tillægges en Værdi, der er $\frac{1}{3}$ af Forskellen mellem Grænsetallene i det Interval, hvor de anvendes. Ved Tilvejebringelse af Enkeltkaraktererne ud fra to eller flere Censurers

*) Se K. Glahn Retsregler vedrørende det højere Skolevæsen II S. 61 e og V S. 95.

Dom bruges derimod den ækvidistante Skala $ug = 6$, $ug^? = 5^{2/3}$, $mg + = 5^{1/3}$, $mg = 5$, $mg^? = 4^{2/3}$, $g + = 4^{1/3}$ o. s. v., og den samme bruges ved Beregning af foreløbige Gennemsnit, hvor der kræves et Minimum i de skriftlige Prøver; i det følgende er disse Minima angivet med Bogstaver, ikke med Tal.

Dansk. 6 Karakterer, hvoraf 2 regnes dobbelt.

- 1) Særstudiet (skriftlig, dobbelt Karakter).
 - 2) Modersmaalets skriftlige Behandling (skriftlig, enkelt Karakter).
 - 3) Litteraturkendskab (skriftlig + mundtlig, dobbelt Karakter).
 - 4) Nydansk (mundtlig, enkelt Karakter).
 - 5) Oldnordisk, Sproghistorie, Svensk og Norsk (mundtlig, enkelt Karakter).
 - 6) Sproglig Stil (mundtlig, enkelt Karakter).
- Efter den skriftlige Eksamen afgøres det, om Eksaminanden kan fortsætte.
Minimumsgennemsnit 5; Udmærkelse 7,5.

Tysk. 8 Karakterer, hvoraf 2 regnes dobbelt.

Skriftlig Eksamen: 2 Karakterer for Stilene. Minimumsgennemsnit g.

Ved Sammenlægning med Karaktererne for de mundtlige Præstationer regnes disse Karakterer dobbelt.

Mundtlig Eksamen: 6 Karakterer.

- 1) Fonetik (Karaktererne for skriftlig og mundtlig Præstation lægges sammen).
- 2) Extemporal.
- 3) Grammatik.
- 4) Taleøvelser.
- 5) Læst Stof.
- 6) Litteraturhistorie.

Minimumsgennemsnit 5; Udmærkelse 7,5.

Engelsk. 6 Karakterer, hvoraf 2 regnes dobbelt og 1 tredobbelt.

I det skriftlige gives 3 foreløbige Karakterer:

- 1) for Sproget i Oversættelsen og Stil eller Genfortælling.
- 2) for Transskriptionen.
- 3) for Indholdet af den litterære Stil.

Minimumsgennemsnit g.

I det mundtlige givet 6 Karakterer:

- 1) for fonetisk Teori; den lægges sammen med Karakteren fra Transskriptionen.
- 2) for Litteraturhistorie; den lægges sammen med den skriftlige Litteraturkarakter og regnes dobbelt.
- 3) for Forfatterlæsning, d. v. s. Præstationer under Eksamination i de 15 Værker, Specialværkerne og den statariske Poesi; den regnes dobbelt.
- 4) for Sprogfærdighed, d. v. s. Extemporal, Talefærdighed og Udtale; den lægges sammen med Sprogkarakteren fra skriftlig Eksamen og regnes tredobbelt.
- 5) for mundtlig Grammatik.
- 6) for Kendskab til engelske Forhold (historiske og sociale Forhold, Samfundsliv, dagligt Liv).
Minimumsgennemsnit 5; Udmærkelse 7,5.

Fransk. 6 Karakterer.

Skriftlig Eksamen: 3 Karakterer. Minimumsgennemsnit g.
Mundtlig Eksamen: 3 Karakterer.

- 1) Forfatterlæsning + Grammatik o. s. v.
- 2) Sprogfærdighed.
- 3) Litteraturhistorie.
Minimumsgennemsnit 5; Udmærkelse 7,5.

Geografi. 3 Karakterer.

Skriftlig Eksamen: 2 Karakterer. Minimumsgennemsnit g.
Mundtlig Eksamen: 1 Karakter for 3 à 4 Spørgsmaal.
Minimumsgennemsnit 5; Udmærkelse 7,5.

Religion. 6 Karakterer, hvoraf 1 regnes dobbelt.

Skriftlig Eksamen: 2 Karakterer; Karakteren for den store Opgave regnes dobbelt.

- Mundtlig Eksamen: 4 Karakterer for Eksaminationerne i de 4 Faggrupper i Eksamensfordringerne.
Minimumsgennemsnit 5; Udmærkelse 7,5.

Historie. 4 Karakterer, hvoraf 1 regnes dobbelt.

Skriftlig Eksamen:

For den store skriftlige Opgave 1 Karakter, der regnes dobbelt.

For den lille skriftlige Opgave 1 Karakter.

Minimumsgennemsnit i de skriftlige Opgaver g.

Mundtlig Eksamen:

- 1) Almindelig Historie. 1 Karakter.

- 2) Nordens Historie med Samfundslære. 1 Karakter.
Minimumsgennemsnit 5; Udmærkelse 7,5.

Naturhistorie. 7 Karakterer.

Skriftlig Eksamen: 3 Karakterer.

Mundtlig Eksamen: 4 Karakterer.

Karaktererne i mundtlig og skriftlig Botanik lægges sammen.

Karaktererne i mundtlig og skriftlig Zoologi lægges sammen.

Karaktererne i to mundtlige og een skriftlig Prøve i Bifag lægges sammen.

Ingen af de 3 Karakterer maa være under g?.

Gennemsnittet af de 3 Karakterer maa ikke være under g.

Udmærkelse i Gennemsnit 7,5.

Fysik. 5 Karakterer.

Demonstration: 1 Karakter.

Skriftlig Prøve: 1 Karakter.

Mundtlig Fysik: 2 Karakterer.

Kemi: 1 Karakter.

Ingen af de 5 Karakterer maa være under g. Minimumsgennemsnit 5; Udmærkelse 7,5.

Matematik og Regning. 7 Karakterer.

Skriftlige Opgaver: 4 Karakterer.

Mundtlig Eksamen: 3 Karakterer.

Minimumsgennemsnit 5; Udmærkelse 7,5.

Haandarbejde. 6 Karakterer, hvoraf 2 regnes dobbelt.

Forskellige Haandarbejder: 4 Karakterer, hvoraf 1 dobbelt.

Skriftlig Opgave: 1 Karakter.

Mundtlig Opgave (Metodik): 1 Karakter (dobbelt).

Minimumsgennemsnit af de 8 Karakterer 5; Udmærkelse 7,5.

Sang. 6 Karakterer, hvoraf 1 regnes dobbelt.

Skriftlig Eksamen: 2 Karakterer. Minimumsgennemsnit g.

Mundtlig Eksamen: 4 Karakterer for Eksaminationerne i de 4 Faggrupper i Eksamensfordringerne. Karakteren i Praktik regnes dobbelt.

Minimumsgennemsnit 5; Udmærkelse 7,5.

Fordringer, Forberedelse og Eksamen.

1. Dansk.

Der fordres:

- A. Grundigt Kendskab til det *danske* Sprog, saavel i dets historiske Udvikling, som i dets nuværende Skikkelse.

Desuden Kendskab til *Svensk* med Hovedpunkter af Formlæren. Sikkert Kendskab til Hovedtrækkene af Sprogbygningen i *Oldnorsk-Islandsk*. Nogen Læsefærdighed i *nynorsk Landsmaal* og *Jydsk*.

Der opgives:

1. Oldnorsk-Islandsk i et Omfang som 100 Sider af Wimmers Læsebog.
2. Svensk i et Omfang svarende til 120 Sider i Falbe-Hansens og Thyregods »Svenske Forfattere«.
3. Norsk Landsmaal, 5 Sider.
4. De vigtigste Træk af vort Sprogs Udviklingshistorie i et Omfang som Dahlerups »Det danske Sprogs Historie«.
5. Sproglære efter en af vore større Lærebøger (derunder Orddannelseslære, Lydlære og Verslære).
6. Et større eller flere mindre sprogvidenskabelige Arbejder (dog uden Forpligtelse til at kunne gøre rede for alle Enkeltheder deri).

- B. Grundigt Kendskab til den danske og norske Litteratur og Litteraturhistorie.

Der opgives:

1. Et Afsnit som særlig læst. Til dette Særstudium kan vælges fra det 18.—19. Aarhundrede: a) en Hovedforfatter og hans Stilling, eller b) en Gruppe af Forfattere, eller c) af Digterværker. F. Eks. a) Grundtvig, b) de norske Forfattere 1750—1800, den Heibergske Kreds, c) Lystspildigtningen efter Holberg. — Af Tiden før Holberg kan vælges f. Eks. Gude- og Heltedigtning, Sagalitteraturen, Folkeviserne, Salmædigtingen.

2. Omtrent 2 Hovedværker fra forskellige Tidsrum, deraf mindst 2 Arbejder af Holberg og 2 af Oehlschlæger, hvis disse ikke falder indenfor det opgivne Særstudium. Fem af disse Værker og desuden omtrent 20 af de vigtigste mindre Digte kræves læst mere indgaaende.
3. Den *danske Nationallitteraturs Historie* i et Omfang som F. Rønnings eller Karl Mortensens Bøger, (1. Udg.), udfyldt efter Censorernes nærmere Anvisning. For *norsk Litteraturs* Vedkommende Hovedforfatterne i et Omfang som Just Bings eller Hofgaards Norsk Litteraturhistorie. *Nordisk Oldkultur* i Omfang som Axel Olriks *Nordisk Aandsliv*. Desuden nogle *monografiske Værker og Memoireværker* (dog uden Forpligtelse til at gøre Rede for alle Enkeltheder). Endvidere Grundtræk af *Poetiken*.
4. Kendskab til *svensk Litteratur* i Omfang som R. Steffens mindre Litteraturhistorie. Et Digterværk opgives som læst (f. Eks. Frithiofs saga, Fänrik Stål, el. l.), ud over de nævnte 120 Sider.
5. Enkelte Hovedværker af Verdenslitteraturen, især saadanne, som staar i Forbindelse med det valgte Særstudium.

Ved *skriftlig Eksamen* gives:

- 1) En Opgave, hvortil der gives en Udarbejdelsestid af 14 Dage, Emnet faldende helt eller delvis indenfor det opgivne Særstudium.
- 2) 2 firetimers Opgaver, en sproglig og en litterær.

Ved den *mundtlige Prøve* høres saavel i det sproglige som i det litterære Pensum.

2. Tysk.

1. Fordringer og Forberedelse.

Der fordres et grundigt Kendskab til moderne Tysk i fonetisk, grammatikalsk og leksikalsk Henseende, en for Undervisning i Mellemskolen passende Talefærdighed samt Kendskab til fremtrædende Personligheder og Strømninger i den tyske Litteratur indtil Nutiden.

I *Fonetik* forudsættes foruden en ordentlig Udtale en Kundskab i Teorien svarende til Ernst Kapers Fonetik, støttet til noget Kendskab til Modersmaalets Fonetik (f. Eks. i et Omfang som angivet ved Dahlerup og Jespersen: Kortfattet dansk Lydlære).

I *Grammatik* kræves foruden praktisk Sikkerhed i alle grammatikalske Forhold af væsentlig Betydning en teoretisk Kund-

skab, der svarer til J. og E. Kapers Grammatik (2. eller senere Udgave). Den for den skriftlige og mundtlige Brug af Sproget i dets moderne Form nødvendige elementære Grammatik maa være tilegnet saaledes, at Eksaminanden paa egen Haand kan give en for Skolen passende Fremstilling af de herhenhørende Hovedregler.

Af *Litteratur* skal opgives som læst:

A. *Statarisk*: 1) mindst 750 Normalsider (à 1300 Bogstaver eller 30 fire- eller femfodede Verslinier), omfattende mindst 5 større Værker eller Udvalg af Værker af den klassiske Litteratur, hvorimellem eet Værk af Lessing, af Goethe og af Schiller; 2) mindst 150 Ns. af Lyrik, hvori fyldige Prøver af Balladedigtning og af Goethes og Heines personlige Lyrik ikke maa savnes; 3) mindst 100 Ns. af de ikke-litteraturhistoriske Stykker i Paszkowsky: *Lesebuch zur Einführung in die Kenntnis Deutschlands* eller en anden Bog, som er egnet til at give Kendskab til nyere tysk Aands- og Samfundsliv; 4) se nedenfor under Specialet.

B. *Kursorisk*: Mindst 1400 Ns., omfattende mindst 7 større Værker eller Udvalg af Værker af de forskellige Litteraturgrene af Litteraturen efter Goethes Død.

Ved de statarisk læste Værker kræves fuld Forstaelse af Helhed og Enkeltheder (sproglig, litterær, historisk og kulturel Kommentar). Ved de kursorisk læste kræves, at Eksaminanden har almindelig sproglig Forstaelse og kan gøre Rede for Værkets Indhold og dets Stilling inden for dets Forfatters Produktion.

NB. Paa Eksamensindmeldelsen anføres for hvert Værk (Del af Værk), hvor mange Normalsider det svarer til.

Et af de statarisk eller de kursorisk læste Værker skal svare til et i Litteraturhistorien opgivet Speciale; desuden læses *statarisk* eet Værk til, der henhører under Specialet. *Anm.* Alle Værker, der opgives, maa være af Forfattere, der almindelig anerkendes som betydelige, og de maa ikke ligge i Periferien af deres Produktion.

I *Litteraturhistorie* kræves Kendskab til Hovedtræk af de for tysk højere Almendannelse vigtige Personligheder og Forhold fra den ældre Tid (Riddertidens episke og lyriske Digtning, Dramaet i Middelalderen, Mestersangerne og Hans Sachs, Luther; Simplizissimus). Fra Gottscheds Tid kræves en sammenhængende Fremstilling af Hovedstrømningerne, dog med Forbigaaelse af alle uvæsentlige Navne og Aarstal. For de mest fremtrædende Personligheders Vedkommende, Klopstock, Wieland, Lessing, Herder, Goethe, Schiller, H. Kleist, Heine, Wagner, Hauptmann, og for de Forfattere, af hvem et Værk (Brudstykke eller Del af Værk)

opgives, kræves desuden et vist Kendskab til deres ydre Livsskæbne. Der opgives derhos et Speciale, der til Genstand kan have en betydelig litterær Personlighed, et litterært betydningsfuldt Afsnit af en saadans Liv og Virksomhed eller en Oversigt over en litterær Bevægelse, f. Eks. Lessing, Lessing som Dramatiker, Sturm und Drang, Goethes og Schillers Samvirken, det unge Tyskland, Romanen i det 19. Aarhundrede etc.

Der forudsættes tillige et saadant Kendskab til Tysklands almindelige Historie, Geografi og Kulturforhold, som fordres for at blive Student.

II. *Eksamen* er dels skriftlig, dels mundtlig.

Ved *skriftlig Eksamen* stilles følgende Opgaver:

- 1) En fonetisk Transskription.
- 2) Oversættelse til Tysk af et lettere fortællende Stykke med Benyttelse af Ordbog.
- 3) En Opgave i Litteraturhistorie, der besvares paa Tysk uden Benyttelse af Ordbog eller andre Hjælpemidler. Emnet kan ogsaa være en Gengivelse af et af de læste Værkers Indhold.

Ved *mundtlig Eksamen* prøves i:

- 1) *Teoretisk Fonetik*.
- 2) *Oplæsning*, hvorved ikke blot Udtalen, men ogsaa Evnen til tydelig og forstandig Oplæsning skal tages i Betragtning.
- 3) *Oversættelse* af det oplæste, dels et (to) Stykke(r) af den opgivne Litteratur, dels et ulæst prosaisk Stykke, der ikke fra Indholdets Side maa frembyde særlige Vanskeligheder. Til Oversættelsen af det til det læste Pensum hørende Stykke skal knyttes en Redegørelse for Indholdet, som viser Forstaaelsen af dets Sammenhæng med hele det paagældende Værk, ligesom Eksaminanden skal være bekendt med Værkets Tendens og litteraturhistoriske Stilling; desuden maa der ogsaa kunne gøres Rede for Enkeltheder af anden Art, saaledes navnlig historiske og geografiske Forhold, for saa vidt disse bidrager til Stedets rette Forstaaelse (alt i noget forskelligt Omlang, eftersom det er et kursorisk eller et statarisk læst Sted).
- 4) *Grammatik*, saaledes at ogsaa Fremstillingsevnen prøves.
- 5) *Litteraturhistorie*, hvor Spørgsmaalet skal stilles indenfor Eksaminandens Speciale, for saa vidt der ikke allerede ved den skriftlige Eksamen eller ved Oversættelse af et Stykke af det opgivne Pensum er prøvet i dette.
- 6) *Talefærdighed*, hvilket kan ske ved en særskilt Prøve (Genfortælling af et af Eksaminanden oplæst eller for Eksaminanden forelæst Stykke, Gengivelse af Indholdet af et forud

bekendt Stykke, Samtale om Billedstof eller lignende) eller efter Omstændighederne, og hvis desuden Eksaminanden selv ønsker det, i Tilknytning til en af de foregaaende Prøver (f. Eks. i Litteraturhistorie).

3. Engelsk.

Der læses Litteraturhistorie efter en kortfattet Bog, som kan give et Overblik over Strømninger og Bevægelser i Litteraturens Udvikling. Denne suppleres med en fyldigere Skildring af de større Forfattere. En enkelt af de betydeligere Forfattere eller en kortere Periode læses desuden i en udførligere Fremstilling. Som Eksempler paa, hvad der forlanges læst *af* og *om* en saadan Specialforfatter, kan nævnes:

- 1) George Eliot: Scenes of Clerical Life, Adam Bede, the Mill on the Floss, Silas Marner, Middlemarch; Leslie Stephens Biografi.
- 2) Byron: Childe Harold III og IV, Manfred, Cain, Don Juan, de fire første Cantos. Af hans mindre Digte: Fare thee Well, Stanzas to Augusta, the Dream, the Prisoner of Chillon. Nichol's Biografi.

Som Eksempler paa andre Specialer kan nævnes:

Shakespeare, Naturpoesi i det 19. Aarhundredes første Halvdel, Romanforfattere i det 18. Aarhundrede, Historikere i det 19. Aarhundrede, Dickens o. s. v.

Mindst 15 Værker, klassiske og moderne, Prosa og Poesi, læses kursorisk, saa at Eksaminanden kan gøre Rede for vedkommende Værks Indhold og for dets Stilling indenfor dets Forfatters Produktion.

Blandt disse Værker skal der være et større Essay (eller flere mindre, der da gælder for eet Værk), ialt ca. 150 Normalsider, og mindst et Drama af Shakespeare; ellers maa der kun undtagelsesvis være to Værker af samme Forfatter. Omtrent $\frac{1}{3}$ skal være Poesi, hvis Eksaminanden har Prosaspecialer. Værkerne maa være af Forfattere, der almindelig anerkendes som betydelige, og de maa ikke ligge helt ude i Periferien af deres Produktion. Specialværkerne kan ikke tælle med i disse 15 Værker. Statarisk læses mindst 4000 Linier Poesi, der skal tages udenfor de 15 Værker og Specialeværkerne, og som skal være af flere forskellige Digtere, hvoraf nogle fra det 17. og 18. Aarhundrede.

Eksaminanden maa være orienteret i det engelske Folks daglige Livsformer og i dets sociale, politiske og historiske Forhold.

Der læres Grammatik efter en kortfattet Lærebog, der dog for de vigtigste Punktets Vedkommende maa suppleres med en noget fyldigere Fremstilling. Eleverne maa øves i grammatisk lagttagelse.

Fonetisk Teori læses omtrent i Omfang som: O. Jespersen, Engelsk Fonetik ved Helweg Møller.

Skriftlig Eksamen.

- 1) Fonetisk Transskription.
- 2) Oversættelse fra Dansk.
- 3) En Stil med litteraturhistorisk eller litterært Emne (Gengivelse af et af de læste Værkers Indhold.).

Leksikon kan benyttes ved Oversættelse fra Dansk, men ellers ikke.

Mundtlig Eksamen.

- 1) Et Stykke ulæst Prosa læses op og oversættes, der eksamineres paa Grundlag deraf i Grammatik, der høres i fonetisk Teori.
- 2) Der eksamineres i den statariske Poesi; dels ved Samtale paa Engelsk, dels ved Oversættelse prøves der, om Eksaminanden har en grundig Forstaaelse deraf.
- 3) Der høres i Litteraturhistorie og i eet af de 15 Værker eller Specialeværkerne; begge Dele paa Engelsk.
- 4) Der eksamineres paa Engelsk i Kendskab til det engelske Folks politiske og sociale Forhold og dets daglige Livsformer. Saafremt der ikke er givet skriftlig Opgave i Specialet, skal, saa vidt muligt, hver Eksaminand paa en eller anden Maade høres deri.

4. Fransk.

Der maa for det første lægges Vægt paa en rigtig Udtale samt paa forstandig og korrekt Oplæsning, saavel af Prosa som af Poesi. Som Hjælpemiddel til at erhverve denne Udtale, maa den moderne Fonetik benyttes; Eleverne maa øves i at læse Lydskrifttekster samt i at omskrive til Lydskrift. (Kr. Nyrop: Fransk Lydlære).

Oversættelse fra Fransk til Dansk maa øves for at kontrollere Elevernes Forstaaelse af den fremmede Tekst; ved Bedømmelsen af Oversættelsen lægges Hovedvægten paa den Forstaaelse af det fremmede Sprogstof, som herved lægges for Dagen. Til Læsningen knyttes Taleøvelser, og disse bør ledes saaledes, at man

bestandig har den eventuelle Undervisning i Barneskolen for Øje. Ved Undervisningen anvendes det fremmede Sprog som Samtalsprog, baade af Lærer og Elev, dog bør denne Fordring ikke gennemføres absolut, i hvert Fald ikke ved Undervisningen i Grammatik.

Til Grund for den grammatiske Undervisning lægges en mindre Lærebog, og Eleverne øves i grammatikalske Iagttagelser.

Stilskrivningen bør omfatte Oversættelse fra Dansk, Genfortælling, frie Stile af forskelligt Indhold (Litteraturhistorie, et Emne fra det daglige Liv eller lignende).

I Litteraturhistorie maa kræves et vist — ikke for stort — Kendskab af Eleverne; et vist Antal Værker (f. Eks. 15) klassiske og moderne, Prosa og Poesi, maa læses og opgives som læst til Eksamen. Eleverne maa være orienterede i det franske Folks daglige Livsformer og i Landets politiske og sociale Forhold. (Her kan anbefales Rambaud: *Petite histoire de la civilisation française*). En kortfattet Litteraturhistorie læses med særlig Dvælen ved de læste Forfattere (fra og med Klassikerne til og med Naturalismen). En enkelt af de betydelige Forfattere eller en kortere Periode læses i fyldigere Fremstilling og opgives som Speciale.

Eksamen: Mundtlig: Et Stykke ulæst Prosa læses op og oversættes, Eksamination i Grammatik, Fonetik o. s. v. paa Grundlag af Teksten.

Af Poesi opgives ca. 50 Sider som læst til Eksamination.

Eksamination i en af de opgivne Forfattere fra det 17. Aarhundrede er obligatorisk.

Eksamination i Litteraturhistorie kan efter Eksaminandens Valg foregaa paa Fransk eller Dansk.

Som Grundlag for Prøve i Talefærdighed benyttes et af de opgivne Værker.

Skriftlig:

- 1) Fonetisk Transskription.
- 2) Oversættelse fra Dansk.
- 3) En Stil med litteraturhistorisk eller litterært Emne (Gengivelse af et af de læste Værkers Indhold).

Leksikon maa benyttes ved Oversættelsen fra Dansk (2).

5. Historie.

Følgende 2 Hovedfordringer maa stilles til Kandidaterne:

- 1) En grundig Oversigt over den almindelige Historie i videste Forstand, saaledes at Stats- og Samfundshistorie træder i

Forgrunden, medens det individuelle Kulturlivs Historie, Religions-, Kunst- og Litteraturhistorie o. s. v. træder mere tilbage.

- 2) Evne til at læse historiske Værker saaledes, at de hurtig kan finde sig til Rette i saadanne og kan uddrage af dem, hvad de maatte have Brug for i deres Undervisning.

Til 1. a) Kandidaterne maa som Grundlag benytte de Lærebøger, der er skrevet til Brug ved Studentereksamen, men Fremstillingen i disse maa udfyldes efter nærmere Anvisning med Tilføjelser, hentede f. Eks. fra Erslevs og Fridericias Hjælpe midler til Universitetsstudier.

b) I Samfundslære maa en særlig Lærebog opgives som læst.

Til 2. For at naa det under 2 angivne Maal maa Kandidaterne efter Aftale med Lederne af Undervisningen læse nogle Hovedværker af fremragende danske eller fremmede Historiskrivere. Disse Værker bør samle sig om et begrænset, dog ikke for kortvarigt Tidsrum af Historien og bør hellere omhandle en enkelt Personlighed eller en Periode af et Lands Historie end en enkelt Bevægelse.

Kandidaterne maa ved Prøven udarbejde en skriftlig Hjemmeopgave, hvortil Emnet tages ud af det saaledes læste Stof, og til hvis Besvarelse der gives 10 Dage. Hensigten med denne Opgave er at prøve, om Kandidaterne er i Stand til paa klar og forstaaende Maade at sammenfatte Indholdet af de opgivne Værker.

Som Eksempler paa Afsnit af Historien, der vil egne sig til denne særlige Behandling, nævnes:

Alexander den Store — Julius Cæsar — De juliske Kejsere i Rom — Hundredeaarskrigen mellem England og Frankrig — Medicæerne i Florents — Luthers Tidsalder i Tyskland — Den nederlandske Frihedskrig 1565—1609 — Dronning Elisabeth i England — Religionskrigene i Frankrig og Henrik den Fjerde 1559—1610 — Frankrig 1610—1643 — England 1625—1660 — Den franske Revolutions Forhistorie — Frederik den II af Prøjsen — England 1815—1852 — Frankrig 1815—1848 — Prøjsen 1840—1870.

Norge 1184—1263 — Dronning Margrethe — Danmark 1513—1536 — Gustav Adolf — Danmark 1660—1699 — Sverige 1718—1792 — Danmark-Norge 1766—1808.

Endvidere maa Kandidaterne vise sig noget orienterede med Hensyn til Historieforskningens Metode f. Eks. ved Hjælp af Erslevs: Historikeren i sit Værksted.

Endelig bør Kandidaterne have sat sig ind i visse Partier af ældre historiske Værker (f. Eks. Saxo 14. Bog, Snorres Olaf den Helliges Saga, Afsnit af Herodot), som er særlig egnede til at afgive Stof til Fortælling for Børn.

For dette Kundskabsstof vil der særlig blive Brug under de praktiske Øvelser.

Ved *skriftlig Eksamen* gives:

En Opgave, hvortil der gives en Udarbejdelsestid af 10 Dage, Emnet valgt indenfor Særstudiet.

En 4 Timers Opgave uden Forberedelse, Emnet valgt udenfor Særstudiet.

Ved *mundtlig Eksamen* gives 3 Spørgsmaal:

1. Et i Nordens Historie.
2. Et i almindelig Historie.
3. Et i Samfundslære.

6. Geografi.

Der forlanges grundige Kundskaber i *Almindelig Geografi* og i *Landkundskab*. Endvidere fordres det, at Kandidaten kender saa meget til den geografiske Litteratur, at hun senere paa Grundlag deraf kan fortsætte sin metodiske Udvikling paa egen Haand.

I *Almindelig Geografi* fordres Kendskab til Astronomiens Hovedpunkter i noget større Omfang end til den nuværende sproglige Artium, bl. a. med videregaaende Kendskab til Jordens Form og Bevægelser, Stedsbestemmelser samt til et Grundrids af Kartografien.

For den *fysiske Geografis* Vedkommende Kundskaber paa Grundlag af *Mineralogi* og *Bjærgartlære*, *Geologi* (dynamisk og historisk), *Meteorologi*, *Klimalære*, *Plantegeografi*, *Dyregeografi*, *Oceanografi* i noget større Omfang end til den nuværende matematiske Artium. Der ønskes særligt Kendskab til Danmarks geologiske Udvikling og til de vigtigste Grupper af danske Fossiler, ligesom ogsaa til de for danske Plantesamfund mest karakteristiske Planter.

I *Etnografi* og *Erhvervsgeografi* ligeledes Kundskaber i noget større Omfang end til den nuværende matematiske Artium.

I *Landkundskab* lægges der særlig Vægt paa, at Kandidaten har gennemgaaet de enkelte Landomraader baade fysisk og politisk paa Grundlag af de forannævnte Bidiscipliner og har forstaaet at sammenarbejde disse saaledes, at hun, hvor dette overhovedet er muligt, i *store Træk* kan gøre Rede for geografiske Aarsager og Virkninger. Særlig indgaaende læses Danmark.

Som *Lærebøger* kan benyttes Bøger af lignende Omfang som de, der bruges til den nuværende Artium, supplerede ved Læsning af mindre, populære Haandbøger (Eks. »Sammlung Göschen«). Med Hensyn til Landkundskaben haves der i de for enkelte Om-

raaders Vedkommende foreliggende danske Lærebøger — C. C. Christensens Østersø- og Vesterhavslændene, Andersen og Vahl: De forenede Stater — en Norm for Arten og Omfanget af det Kendskab, Kandidaten maa besidde til de forskellige Lande paa Jorden.

Af Kandidatens Eksamensopgaver maa det endvidere fremgaa, at hun er fortrolig med Studiet af moderne *Kortværker* og *statistiske Værker*, samt Brugen af større, geografiske Haandbøger.

Som *Specialer* forlanges:

dels et Afsnit af den almindelige Geografi (f. Eks. Geologi, Ethnografi el. l.), dels et Landomraade (f. Eks. England, Sahara, Forindien). Specialerne maa være læst efter større Haandbøger og, for saa vidt det valgte Afsnits Natur gør det nødvendigt, tillige efter enkelte specielle Afhandlinger.

Til *Eksamen* gives der to *skriftlige* Opgaver:

- 1) i et af de valgte Specialer,
- 2) i et Emne udenfor disse.

Den *mundtlige* Eksamen kan omfatte Emner baade i og udenfor Specialerne.

7. Naturhistorie.

1. *Botanik*. Der fordres Kendskab til den almindelige Botanik paa Grundlag f. Eks. af Warming: Grundtræk af den almindelige Botanik. Den systematiske Del paa Grundlag af f. Eks. O. G. Petersen og Eug. Warming: Grundtræk og Forelæsninger over systematisk Botanik.

Plantebestemmelser efter Raunkiær's Exkursionsflora. — Der fordres specielt Kendskab til Danmarks Planteverden.

2. *Zoologi*. I. E. V. Boas: Lærebog i Zoologien til Brug for studerende og Lærere lægges til Grund. men der forlanges tillige, at Kandidaten i særlig Grad kender den danske Dyreverden, især Hvirveldyrene.

3. *Bifag*. a) *Kemi*. Under Forudsætning af, at Kursusdeltagerne som Grundlag er i Besiddelse af Kundskaber i Kemi i et Omfang som til Mellemskoleeksamen, gennemgaaes: I. Almindelig Kemi: der medtages saadanne Momenter, som er nødvendige til Forstaaelsen af kemiske Tegn og Ligninger. II. Organisk Kemi. Med Benyttelse af det kemiske Tegnsprog — og saavidt muligt gennem praktiske Øvelser — gennemgaaes organisk Kemi i et noget større Omfang end til Mellemskoleeksamen. (Fischers og Rasmussens Kemi til Brug ved Seminarier og til Selvstudium). — Der prøves i organisk Kemi. Prøven kan være skriftlig. — b. *Anatomi* og

Fysiologi med Sundhedslære i et Omfang som i Aug. Kroghs: Kortfattet Lærebog i Menneskets Fysiologi.

Der fordres Vidnesbyrd fra Læreren om, at Eksaminanden har gennemgaaet Laboratorie-Øvelser.

Eksamen bestaar af en skriftlig og en mundtlig Del.

Ved den skriftlige Eksamen gives 2 à 3 Opgaver: i Zoologi, i Botanik og muligvis i et af Bifagene. Ved den mundtlige Eksamen eksamineres i Zoologi og Botanik samt i alle Bifagene.

8. Naturlære.

(Fysik, Astronomi, Kemi).

Der maa meddeles Eleverne et vist Grundfond af Kundskaber, og de maa øves i paa egen Haand at supplere disse. Kundskaberne maa meddeles dels ad teoretisk Vej, dels gennem praktiske Øvelser.

Kundskabsmeddelelsen maa stadig ske med Henblik paa det, som Kundskaberne skal bruges til; der stilles her en dobbelt Opgave, idet Eleverne ikke blot maa kunne forklare et Forsøg, men ogsaa gøre det.

Endelig bør Eleverne for at kunne operere med en Samlings fysiske Apparater øves noget i Brug af Værktøj og den aller nødvendige Behandling af Apparater.

Angaaende Omfanget af Stoffet stilles følgende Fordringer: Varmelæren og Elektricitetslæren gives en noget fyldigere Behandling end sædvanlig ved matematisk-naturvidenskabelig Artium. Mekanisk Fysik og Astronomi læses i Omfang som til matematisk Artium, og det samme er Tilfældet med Optik, dog med Tilføjelse af de simpleste Bøjnings- og Interferensfænomener. Kemi læres ligeledes i Omfang som til matematisk Artium, dog med nogen Øvelse i lettere Analyser.

Eleverne maa øves i at læse lettere fysiske og kemiske Afhandlinger og referere disses Indhold, ligesom det paalægges dem at stifte Bekendtskab med danske og fremmede Mellem- og Realskole Lærebøger i Fysik og Kemi. Endvidere maa de øves i at gennemgaa et Stof efter en elementær Lærebog og ledsage det med de nødvendige Demonstrationsforsøg, baade fysiske og simple kemiske.

Tillige bør Eleverne deltage i fysiske og kemiske Øvelser af samme Art, som foregaar i det matematisk-naturvidenskabelige Gymnasium, og Rapporterne over de udførte Øvelser fremlægges ved Eksamen.

Det bemærkes, at for at Eleverne skal kunne følge den her skitserede Undervisning i Fysik, er det nødvendigt, at de har

visse Kundskaber i Matematik, nemlig Præliminæreksamenspensum'et og Elementerne af Trigonometrien.

Endvidere maa Eleverne, forinden de begynder deres Studier, have tilegnet sig Præliminæreksamenspensum'et i Fysik og Mellemskolepensum'et i Kemi, samt være i Besiddelse af saa mange Sprogkundskaber, at de er i Stand til at læse svenske og tyske Lærebøger eller Afhandlinger.

Eksamen er saavel teoretisk som praktisk.

Den teoretiske Prøve er baade mundtlig og skriftlig. Ved den mundtlige Prøve eksamineres i 2 Spørgsmaal indenfor hele det læste fysiske og astronomiske Pensum, samt i 1 Spørgsmaal af kemisk Indhold. Den skriftlige Prøve bestaar i Besvarelsen af en større Oversigtsopgave, hvortil kan knytte sig Gengivelsen af en lettere fysisk Afhandling.

Den praktiske Prøve bestaar i Udførelsen af Demonstrationsforsøg eller Maaleøvelser, særlig saadanne, som Undervisningen i Mellem- og Realskolen fordrer.

9. Matematik og Regning.

1. Den helt elementære Aritmetik-Algebra og Geometri i det Omfang, der er angivet ved Fordringerne til almindelig Forberedelseksamen — skal gennemgaaes og tilegnes saaledes, at den Studerende bliver fuldkommen Herre over Stoffet. Hun maa derfor ikke blot være fortrolig med dets Behandling i en bestemt Lærebog, men paa saadanne Punkter, hvor Stoffet fremstilles paa reelt eller formelt væsensforskellig Maade i forskellige danske elementære Lærebøger, sætte sig ind i de indbyrdes forskellige Fremstillingsmaader. Desuden maa hun helt eller delvis have læst en større Haandbog saavel i Aritmetik-Algebra som i Geometri for derigennem at faa sin matematiske Opfattelsesevne modnet og udviklet, og tillige berige sit Kundskabsforraad ud over det absolut nødvendige. Hun maa endvidere paa samme Maade have gennemgaaet mindst de 5, helst de 6 første Bøger af Euklids Elementer og have læst et kort Omrids af Matematikkens Historie.

Der forudsættes stadig vedligeholdte Øvelse i Løsning af (ikke for lette) Opgaver i det helt elementære Pensum; særlig maa de i Jul. Petersens »Metoder og Teorier« behandlede Metoder være gennemgaaet i Forbindelse med et tilstrækkeligt Antal Eksempler; en omhyggelig Diskussion maa slutte sig til de fleste af disse, og en nøjagtig, med Passer og Lineal udført Tegning, maa af og til forlanges.

2. I videregaaende Algebra, Trigonometri, Stereometri, analytisk Geometri og Infinitesimalregning læres det ved Fordringerne til matematisk Studentereksamen efter ny Ordning bestemte Pensum, saaledes at alle de Afsnit medtages, der forlanges til nævnte Eksamen, baade naar Infinitesimalregning medtages, og naar den udelades for at erstattes af andre Afsnit. Dog forlanges ikke Læren om Kædebrøk og om Determinanter af højere end 3. Orden, derimod i Stedet for disse Afsnit følgende Punkter:
- Dobbelt irrationale Kvadratrødders Ændring.
 - Den simple Fermat's Sætning i Talteorien.
 - Læren om Pol og Polar i analytisk Geometri.
 - Eulers Sætning om Polyedre.
 - Prismatoidens Rumfang.
 - Logaritmens Differentialkvotient og det i Forbindelse dermed staaende Integral.

Den stereometriske Undervisning støttes ved simple Øvelser i Projektionstegning eller ved Læren om stereometriske Konstruktioner ved Projektion paa een Billedplan; ved alle Beregningsopgaver lægges Vægt paa en hensigtsmæssig og praktisk Opstilling af Formler og Regninger.

3. I Regning — skriftlig og mundtlig — skal de Studerende i Hovedsagen tilegne sig de Kundskaber og Færdigheder, der kræves til almindelig Lærer- og Lærerindeeksamen, dog saaledes, at Afsnittene om Ligninger og om Areal- og Volumenberegning i det væsentlige henlægges til Matematikundervisningen.

For saadanne Opgavers Vedkommende, der nogenlunde let kan behandles saavel ved almindeligt Ræsonnement som ved Ligninger, skal de Studerende øves i at anvende begge Fremgangsmaader og sammenligne dem med hinanden, baade kvalitativt og kvantitativt, og der skal lægges særlig Vægt paa Talbehandling og Talfærdighed gennem ikke for lette Opgaver i Hovedregning.

For den Del af Handelsregningens Vedkommende, der angaar Pengeomsætningsforhold (Obligationer, Veksler, Checks, Kalkulationer o. l.) gives der de Studerende noget fyldigere Oplysninger, end der forlanges til ovennævnte Eksamen, ligesom der ogsaa skal bibringes Eleverne Kendskab til Elementerne af Handelsregningens Teknik og nogen Øvelse i at anvende denne.

Til *skriftlig Eksamen* gives 4 Sæt Opgaver. Det ene af disse, til hvis Besvarelse der gives 6 Timer, bestaar i Fremstilling af en Teori eller Metode i det helt elementære Pensum, de 3 andre

bestaar af mindre Opgaver (indtil 3 i hvert Sæt) fra alle Dele af Pensum'et, men saaledes, at een angaar Beregning eller praktisk Regning, een Konstruktion (med mindre den teoretiske Opgave har handlet om et konstruktivt Emne), og mindst een er af helt elementær Natur. Til Besvarelsen af de 3 sidste Sæt Opgaver gives 4 Timer til hvert Sæt.

Til *mundllig Eksamen* gives i Matematik 2 Spørgsmaal. Det ene angaar »Studenterpensum'et«, det andet det helt elementære Pensum; det sidste skal Eksaminanden saa vidt muligt gennemgaa uden Indgriben fra Eksaminators Side; efter at Eksaminanden har sluttet af, kan Eksaminator stille enkelte Spørgsmaal i Tilslutning til det gennemgaaede.

I Regning gives et Spørgsmaal, hvorved der lægges særlig Vægt paa, at Eksaminanden er i Stand til at forklare Fremgangsmaaden.

10. Religion.

1. *Det gamle Testamente.*

- a) Det gamle Testamentes Bibelhistorie efter en større Lærebog (f. Eks. Bertha Hahns), en Del af Stoffet gennemgaaes udførligt efter Biblen (f. Eks. Samuels, Sauls, Davids eller Jeremias Historie).
- b) Eksegetisk Gennemgang af:
 - 1) 1. Mosebog Kap. 1—4; 6—9; 2. 1—9.
 - 2) ca. 20 Kapitler af Profeterne (f. Eks. Amos [eller Hoseas] Jesaia 1—12 eller 40—55).
 - 3) 20 Psalmer eller andre Stykker Poesi af tilsvarende Omfang.
- c) Indledning til det gamle Testamente med særligt Hensyn til Skrifternes religiøse Indhold.
- d) Kendskab til jødiske Forhold (Kulturforhold) (f. Eks. B. Hahns: Jødisk Liv i den efterreksilske Tid.)

2. *Det nye Testamente.*

- a) Eksegetisk Gennemgang af:
 - 1) Matthæus' og Johannes' Evangelium samt Særstoffet hos Lucas.
 - 2) Romerbrevet, 1. Korintherbrev og Fillippenserbrevet (eller et Brev af lignende Omfang).
- b) Den apostolske Tids Historie paa Grundlag af Apostlenes Gerninger.
- c) Indledning til det nye Testamente (f. Eks. efter Martensen-Larsen: Historisk Oplysning om den hellige Skrift) med Gennemlæsning af de nytestamentlige Skrifter.

Anm. til 1 og 2. Ved den eksegetiske Gennemgang benyttes for det gamle Testaments Vedkommende Buhl's Oversættelse, for det nye Testaments den reviderede Oversættelse af 1907 eller Rørdams.

3. *Kirkehistorie.*

- a) Gennemgang af Kirkens Historie efter en Lærebog som L. Bergmanns.
- b) Grundtræk af Religions- og Missionshistorien.
- c) Kirkeaarets og Gudstjenestens Ordning i den danske Folkekirke.

4. *Systematiske Fag.*

- a) Den kristelige Troslære.
- b) Den kristelige Sædelære i dens Grundtræk.

Anm. til 4. Ved Gennemgangen af Tros- og Sædelæren tages der stadigt Hensyn til Nutidens Indvendinger mod Kristendommen.

5. *Speciale.*

I et af Fagene opgives et specielt studeret Omraade, hvis Art og Omfang maa godkendes af Censorerne.

Eksamen er baade skriftlig og mundtlig.

1. Til den skriftlige Prøve gives 2 Opgaver:

- 1) en væsentlig refererende, at besvare i 4 Timer.
- 2) en friere Opgave, hvortil der kan gives en Udarbejdelsestid af indtil 10 Dage.

2. Ved den mundtlige Prøve eksamineres i alle 4 Faggrupper.

11. Sang.

1. Der maa tilstræbes en omhyggelig musikalsk Uddannelse, idet Hovedvægten lægges paa Studiet af Sanglitteratur og Sangkomponister.

2. Kandidaten maa have Kendskab til Stemmens almindelige Behandling — baade Tale- og Sangstemmens..

3. Kandidaten maa være i Stand til hurtig at sætte sig ind i et Sangpartitur og indstudere det under Hensyntagen til Teksten.

Til 1. Som Grundlag benyttes en Harmonilære (f. Eks. Richters).

I Musikhistorie kan benyttes Dele af Behrendt og Panum's Bog, særlig Afsnittet om nordisk Musik. Aarsbos: Danske Sange bør kendes. Kendskab til Klassicismen forudsættes meddelt gennem Lærerens Foredrag.

Til 2. Kandidaten maa erhverve sig en god Stemmeuddannelse.

Til 3. Kandidaten maa kunne spille et Sangpartitur paa Klaveret og udføre de enkelte Stemmer paa Violinen.

Eksamen er baade skriftlig og mundtlig.

Skriftlig Eksamen.

1. En Melodi fra det 17.—18. Aarhundrede udsættes for 3 eller 4 lige Stemmer.
2. Nedskrivning af lettere Kandidaten ukendte Musikdiktater, saavel enkelte Strofer som Harmonier, Begyndelsestone eller Akkord opgives.

Mundtlig Eksamen.

1. Der eksamineres i det læste Pensum Musikhistorie. (En ældre Komponist og en nyere nordisk).
2. I Stemmens almindelige Behandling, herunder Sangforedrag af Kandidaten (selvvalgt Melodi).
3. a) En lettere firstemmig Korsats spilles fra Bladet.
b) Fire danske og fire fremmede Melodier opgives som lærte udenad og spilles i forskellige Tonarter paa Violin.
4. *Praktik.*

En Undervisningstime med mindre Elever (Stemmeprøvning, Gennemgang af Musikens Tegn, Træffeøvelse, Melodi. (Belgisk Metode), eller

En Undervisningstime med større Elever (Stemmeøvelser, Tekstgennemgang og Indstudering af en flerstemmig Sang).

12. Haandarbejde.

A.

1. *Strikning* med tilhørende almindelig Stopning og Maskestopning.
2. *Hækling* af Blonder og Mellemværk.
3. *Linnedsyning* med dertil hørende Tegning af Mønstre og Tilklipning af Linned.
4. *Lapning og Stopning* i forskellige Stoffer samt Mønsterstopning.
5. *Maskinsyning.*
6. *Kjolesyning*, Maaltagning, Ridsning og Tilpasning til et Bluseliv, et Underskørt, en Kjole.
7. *Finere Haandarbejder*: Fransk og Engelsk Broderi, Hedebo-syning, forskellige Slags Navn (Korssting, Dronningesting, Fjersting) m. m.

Maskine maa benyttes til de under 3 og 6 nævnte Arbejder.

- NB. 3. Eksaminanden maa selvfølgelig kunne udføre ethvert af de Haandarbejder, der fordres i Mellemskolen, den højere Pige-skole og Seminariet. Af disse Arbejder kan nævnes: Chemiser

af forskellig Størrelse og Façon, baade til Voksne og Børn, Natkjole, Frisertrøje, Underliv og Benklæder samt Skjorte.

B.

Klasseundervisning med Benyttelse af den sorte Tavle og andre Undervisningsapparater.

Eksaminanden maa mundtlig som skriftlig kunne gøre Rede for Haandarbejdets Metodik og kunne ledsage sine Forklaringer med simple, anskuelige Tegninger, samt forstaa at lægge en fornuftig Plan for Haandarbejde i en Skole.

Eksamen er baade praktisk, skriftlig og mundtlig.

A. *Uden Kontrol under Udarbejdelsen:*

1. To Arbejder, som udføres paa egen Haand.

Det ene af disse vælger Eleven selv, dog maa det falde indenfor de Arbejder, der i A. nævnes under 3., 6. og 7. Opgaven til det andet Arbejde gives een Maaned før Eksamen.

2. De i Forberedelsestiden udførte Arbejder fremlægges for Censorerne. Arbejderne maa hverken være vasket, rullet eller strøget. Med de under A. 6. nævnte Arbejder maa dog være foretaget den nødvendige Presning.

B. *Under Kontrol:*

1. To Arbejder. Til det ene gives 4 Timer, til det andet indtil 4.2 Timer. Materialet leveres af Eksamenskommissionen. Maskine maa benyttes.

2. En skriftlig Opgave, 4 Timer.

C. Ved den mundtlige Prøve eksamineres i Haandarbejdets Metodik.
NB. Eleven maa til Eksamenskommissionen betale 10 Kr. til Materiale.